

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ที่มีผลต่อการจัดการทรัพยากรท้องถิ่นของชุมชน ศึกษากระบวนการในการจัดการทรัพยากรท้องถิ่นของชุมชน วิเคราะห์ปัจจัยและเงื่อนไขสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการจัดการทรัพยากร และเพื่อศึกษาความสามารถของชุมชนในการจัดการทรัพยากรท้องถิ่นโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสนทนากลุ่ม การสังเกตแบบมีส่วนร่วม ประกอบการสำรวจเอกสาร

ผลการศึกษาพบว่าชุมชนมีความผูกพันกับทรัพยากรท้องถิ่นในฐานะที่เป็นฐานทรัพยากรที่สำคัญ พัฒนาการการก้าวเข้าสู่การจับหอยหลอดเป็นอาชีพหลักมีความสัมพันธ์อย่างมากกับนโยบายหรือบทบาทของภาครัฐที่มุ่งเน้นการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ กระบวนการจัดการคอนหอยหลอดมีจุดเริ่มต้นเมื่อคอนหอยหลอดเสื่อมโทรมลง สมาชิกในชุมชนจึงรวมตัวกันเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น มีการดำเนินกิจกรรมต่างๆ คือ การกำหนดเขตพื้นที่อนุรักษ์ 2,500 ไร่ การออกกฎระเบียบเพื่อจำกัดวิธีการจับหอยหลอด และการเฝ้าระวังไม่ให้เกิดการกระทำผิด ทำให้ชุมชนสามารถจับหอยหลอดเป็นอาชีพได้อย่างยั่งยืน ปัจจัยที่เอื้อให้เกิดการรวมกลุ่มเพื่อจัดการทรัพยากรได้แก่ (1) ลักษณะทางกายภาพของชุมชนทำให้เกิดความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร (2) ลักษณะเฉพาะของคอนหอยหลอดสามารถฟื้นตัวกลับมาสมบูรณ์ได้ (3) ประชาชนมีภูมิลำเนาในท้องถิ่นและผูกพันกับคอนหอยหลอด ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนเป็นแบบเครือญาติ (4) ผู้นำชุมชนที่มีความสามารถ (5) นโยบายภาครัฐเปิดโอกาสชุมชนจัดการทรัพยากรในท้องถิ่น

นอกจากนี้ปัจจัยและเงื่อนไขที่ทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จคือ (1) ปัญหาที่เกิดขึ้นกับคอนหอยหลอดเป็นปัญหาของส่วนรวม (2) การดำเนินการของชุมชนมีเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน (3) มีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง (4) การทำงานของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง (5) การเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วม และ (6) ลักษณะเฉพาะของทรัพยากรที่ใช้เวลาไม่นานในการฟื้นตัวกลับสู่สภาพสมดุล การดำเนินกิจกรรมในการจัดการทรัพยากรท้องถิ่นโดยชุมชน มีการพัฒนาจิตสำนึก มีการจัดตั้งองค์กร และมีวิธีการกำหนดเขตอนุรักษ์และควบคุมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นตัวชี้วัดที่สะท้อนให้เห็นความสามารถของชุมชนในการจัดการทรัพยากรท้องถิ่นของตนเอง โดยที่สมาชิกในชุมชนสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรได้ในขณะเดียวกันก็สามารถรักษาสภาพทรัพยากรให้เอื้อประโยชน์กับสมาชิกในชุมชนได้อย่างยั่งยืน

The study of the community's ability in managing local resources of Don Hoi Lod has the objectives of studying the economic, social, and political developments that affect the community's local resources, studying the local resources management processes, and analyzing the crucial factors and conditions affecting such processes. The fieldwork data gathering was conducted by in-depth interview, group interview, and participatory observation and along with the literature review.

The results of the study revealed the community is strongly related to the local resources as the most important resources base. The development of harvesting razor clams (*Solen strictus* Gould) has greatly related to the government policy focusing on economic development. The Don Hoi Lod management processes began when its resources started to deteriorate. Members of the community then united in solving the problems by defining the conservation area with a coverage of 2,500 Rai, issuing regulations on appropriate razor clams harvesting method, and surveillance to prevent violations. These activities have made the razor clam harvesting a sustainable occupation for the community. Factors which facilitate the community gathering for resources management are (1) physical characteristics of the community that facilitate the communication; (2) the unique characteristics of Don Hoi Lod both in terms of symbols and rehabilitatable food resources of the community; (3) the origin of most people is within the community; their lifestyle is linked to Don Hoi Lod; (4) leader's capability; (5) government's policy provides the opportunity for the community to manage local resources.

In addition, other factors and conditions that made the group successful were: (1) problems taking place in Don Hoi Lod were public problems which directly impact people; (2) the activities of the community had clear objectives; (3) local leaders were strong and determine; (4) continuous activities; (5) everyone had an opportunity to participate; (6) unique characteristics of the local resources which required a short time to recover to a balanced situation. All these results can be used as indicators to reflect the ability of the community to manage local resources. The community members can make use of the resources while conserving the resources to make them sustainably useful to themselves.